

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
23/4434-

Vår referanse
23/04879-2

Dato
31.01.2024

Høringssvar - Forslag om videreføring av midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina m.m.

Vi viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets høringsbrev av 19. desember 2023 med tilhørende høringsnotat om videreføring av midlertidige endringer i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina m.m. Høringsfristen er 31. januar 2024.

I juni 2022 vedtok Stortinget midlertidige regelverksendringer innenfor flere sektorer. Hensikten med endringene var å gjøre det enklere for kommuner å ta imot mange fordrevne fra Ukraina på kort tid. Lovendringene trådte i kraft 15. juni 2022 og er videreført, med enkelte endringer, til 1. juli 2024. For å kunne håndtere og planlegge for en situasjon med fortsatt høye ankomster foreslås det å videreføre midlertidige endringer. Alle forslagene i høringsnotatet er midlertidige og foreslås opphevet 1. juli 2025.

Datatilsynets merknader

Datatilsynets merknader knytter seg til de personvernrettslige sidene av forslaget. Nedenfor følger våre kommentarer til de aktuelle punktene i høringsnotatet.

Til punkt 10 Integreringsloven

Integreringsloven §§ 41 til 44 regulerer behandling av personopplysninger. Bestemmelsene inneholder egne forskriftshjemler, men det er ikke åpnet for å gi forskrift om behandling av personopplysninger til andre formål enn de som er nevnt i lovens § 41. Det fremgår av høringsnotatet at ettersom de øvrige bestemmelsene om behandling av personopplysninger viser tilbake til formålene i § 41 gir dette begrenset handlingsrom for å regulere behandling av ev. andre opplysninger som kan være nødvendige eller nyttige i den situasjonen vi er i nå. Departementet foreslår derfor å utvide den midlertidige forskriftshjemmelen i § 37 e, slik at det også kan gis forskrift om behandling av personopplysninger til andre formål enn de som er nevnt i § 41.

Datatilsynet har ikke innvendinger mot at den midlertidige forskriftshjemmelen i § 37 e utvides til å omfatte andre formål enn de som er nevnt i lovens § 41, nærmere bestemt formål etter lovens §§ 41 til 44.

Vi vil samtidig påpeke at personopplysninger skal samles inn for spesifikke formål og at behandlingen skal begrenses til det som er nødvendig for formålet, jf. personvernforordningen art. 5 bokstav b og c. Dersom det er aktuelt å benytte forskriftshjemmelen mener vi at det må fremgå klart hva som er formålet med behandlingen og hvilke personopplysninger som er nødvendige for dette formålet.

Til punkt 16 Yrkestransportloven

For å bidra til at flere fordrevne kommer raskt i arbeid, foreslås en midlertidig endring i yrkestransportloven som innebærer at kravet om fire års botid i Norge for utstedelse av kjøreseddel, ikke skal gjelde for ukrainske fordrevne som fremlegger politiattest fra hjemlandet.

Botidskravet skal sikre at politiet har tilstrekkelig grunnlag for å gjøre en forsvarlig vandelskontroll av søkeren. Kravet om vandel etter yrkestransportloven kontrolleres ved at politiet vurderer om vedkommende er «uskikket til å virke som fører» ut fra opplysninger i politiets registre og andre opplysninger som er registrert om vedkommende i Norge. Siden politiet ikke gjennom ukrainske attester har den samme tilgangen til opplysninger som ved vandels- og skikkethetsvurdering basert på opplysninger i norske registre, foreslår departementet å etablere sikkerhetsmekanismer og særskilte hjemler for politiets saksbehandling av søknader om kjøreseddel for ukrainske fordrevne.

Forslaget gir politiet midlertidig hjemmel for intervju med søkeren, avslagshjemmel for tilfeller der de ikke finner grunn til å feste lit til den fremlagte dokumentasjonen, og fastsetter at politiets vedtak ikke kan påklages. Forslaget innebærer til dels å fravike ordinære partsrettigheter for forvaltningsvedtak i forvaltningsloven, inkludert retten til begrunnelse og klagebehandling. Departementene mener at disse særreglene kan forsvares i lys av hensynet til passasjersikkerheten og det faktum at politiet normalt ikke behandler politiattester fra tredjeland.

Datatilsynet har ikke innvendinger mot de foreslåtte endringene i yrkestransportloven.

Vi merker oss at departementet har vurdert om adgangen til å godkjenne politiattester fra Ukraina også bør nedfelles i politiregisterloven, som regulerer de generelle rammene for vandelskontroll, men at dette ikke er ansett som nødvendig ettersom endringene er midlertidige og gjelder en avgrenset gruppe på et snevert område. Vi slutter oss til departementets vurdering.

Datatilsynet bemerker ellers at bestemmelsene om den registrertes rettigheter etter personvernforordningen kap. III kommer til anvendelse ved politiets behandling av søknader om kjøreseddel, herunder art. 12 -14 om informasjon til den registrerte. Etter art. 12 skal informasjon om behandlingen av personopplysninger være kortfattet, åpen, forståelig og lett tilgjengelig. Informasjonen skal også være på et klart og enkelt språk. Den registrerte vil videre ha rett til innsyn i samsvar med bestemmelsene i personvernforordningen art. 15 og personopplysningsloven § 16.

Med vennlig hilsen

Jørgen Skorstad
avdelingsdirektør, jus

Maren Vaagan
juridisk fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Kopi: Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet